

§ 18, hvor det foreskrives, at regeringen skal have rigsdagens samtykke for at kunne indgå en forpligtelse, hvorved de bestående statsretlige forhold forandres. Det er uægtelig noget helt andet end regeringshandlinger, der indebærer mulighed for — som det hedder — at øve indflydelse på Danmarks statsretlige forhold.

Da Danmark gav sin principielle tilslutning til planen om en fælles forsvarsstyrke i Europa, blev der på ingen måde indgået nogen forpligtelse, som ændrer de bestående forfatningsretlige forhold eller kræver ændring i den gældende lovgivning, selvom det altså ikke kan udelukkes, at regeringen senere måtte ønske lovændringer gennemført i denne forbindelse. Min forgænger, hr. Gustav Rasmussen udtalte da også i Atlantrådets møde i New York den 26. september, at den danske regering, hvad angår gennemførelsen af den endelige ordning, måtte tage forbehold med hensyn til de gældende forfatningsretlige regler, herunder spørgsmålet om rigsdagens medvirken. Dette forbehold vil den nuværende regering naturligvis helt og fuldt fastholde.

Jeg kan vanskeligt forestille mig, at det har været forslagsstillernes hensigt med det stillede forslag at udvide regeringens grundlovmæssige forpligtelser. Grundlovmæssigt bindende kunne vedtagelsen af et sådant forslag jo ikke blive, hertil ville kræves grundlovsændring. Situationen ville være akkurat den samme, hvis der f. eks. blev indbragt et forslag til beslutning af folketinget, der gik ud på, at kongen fremtidig uden rigsdagens samtykke kunne indgå en forpligtelse, som forandrede de bestående statsretlige forhold. Dertil ville kræves, at grundloven blev ændret i overensstemmelse med reglerne i § 94. På samme måde forudsætter det foreliggende forslag en grundlovsændring for at få forfatningsmæssig gyldighed og hører derfor måske snarere hjemme i forfatningskommissionen.

Det kan ikke være de ærede forslagsstilleres tanke, at rigsdagen skal overtage regeringens funktioner. De opgaver, der tilkommer rigsdagen, og de opgaver, der påhviler regeringen, er klart afgrænset i grundloven, og således må det også være.

Jeg har fremsat disse bemærkninger på basis af forhandlinger, jeg har haft med jurister om dette spørgsmål, og for at gøre det ganske klart, hvor nødvendigt det er, hvis vi skal gå til en vedtagelse her i tinget i den ene eller den anden retning, at man helt kan overskue virkningen af ordlyden af de beslutninger, man træffer, og ikke træffer beslutninger, som vil give anledning til overvejelse af ændringer af en sådan karakter, som jeg her har redegjort for. Men måske har man kun haft den tanke at indskærpe den daværende, og altså også nu den